

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

ZIVE NAJ VSI NARODI,
KI HREPENE DOČAKAT, DAN,
DA, KODER SONCE HODI,
PREPIR IZ SVETA BO PREGNAN,
KO ROJAK,
PROST BO VSAK,
NE VRAG, LE SOSED BO MEJAK.
Fr. Prešeren: Zdravica.

LETNIK V. VOLUME V.

TORONTO, 20. APRIL 1955

ŠTEV. 4. — NUMBER 4.

NAUK JALTE

Demokratske imenujemo one države, kjer določajo življenje v državi državljani. Zaradi sorazmerno velikega obsega današnjih držav ter sodobne zapletenosti in prepletenosti družbenega življenja pa žal večina državljanov le redko in še to po navadi ne preveč učinkovito vpliva na javne zadeve. Tako so na stečaj oprta vrata zlorabam, ki jih zagreše tako poedini voditelji kakor morda v še večji meri javnosti nepoznane osebe in skupine, ki se skrivajo za bolj popularnimi in demagoškimi poedinci.

Objavljeni dokumenti konferenc v Jalti dokazujejo v polni meri, da so voditelji demokracije slabo odigrali svojo zgodovinsko vlogo.

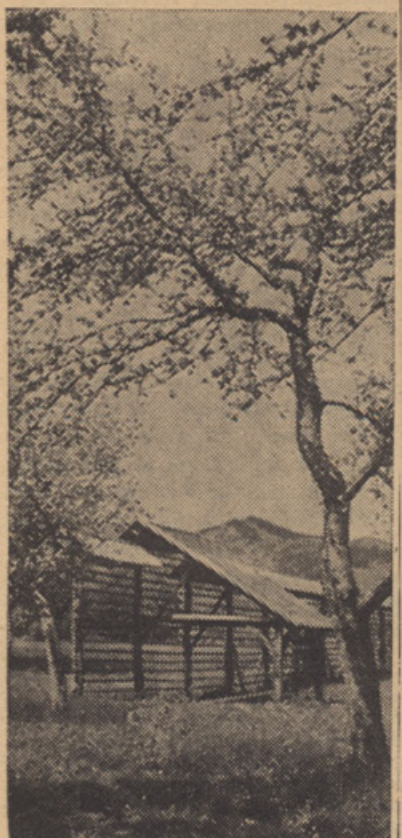
Objavljeni dokumenti niso sicer odkrili kdo ve kakih novosti, toda kljub cenzuri so dokaj dobro podali atmosfero, v kateri se je odigrala: osebna domišljavost, nepoznanje stvari, o katerih so odločali, neiskrenost do lastnih zaveznikov, pomanjkanje vsakega četa za ljudi kot osebe, pa tudi za majhne narode, katere smatrajo za šahovske figure, ki jih poljubno prestavljajo po svetu ali pa žrtvujejo smrti, zanikanje pravice kot notranje meje oblasti ter podlage družbenega reda tako v okviru poedinih narodov kot tudi v oblikovanju mednarodnega občestva.

Ze nekaj dni po objavi teh dokumentov se je umaknil v pokoj Winston Churchill, edini še živi vodilni mož te konference. Čeprav ne mara še v popolni politični pokoj, mu objavljeni dokumenti ne bodo pokvarili nadaljnje politične kariere. Enako ni več treba z objavo dokumentov vplivati na javno mnenje, da bi previlo Churchillovo stalno zahtevo po novem podobnem sestanku. Njegov naslednik A. Eden je že izjavil, da želi enako kot ZDA sestanek zunanjih ministrov, ne pa predstavnikov držav.

Kljub temu se zdi, da utegne imeti objava teh dokumentov dobre posledice. Biti more opomin voditeljem demokratičnega tabora, da bodo mogli doseči kake uspehe v borbi proti komunizmu le, če bodo gradili na nepodkupljivi pravičnosti ter potrebni odločnosti. Biti pa more tudi opomin državljanom, da se ne puste požreti organizacijskemu stroju sodobne družbe, marveč uveljavljajo svoje pravice na vseh stopnjah samoupravnih in javno-pravnih ustanov.

dreš

● Belgijski katoličani so priredili hude demonstracije proti vladi, ki hoče odpraviti podporo katoliškim zasebnim šolam.

SLOVENSKI KOZOLEC

MATI UPANJA

Na križu je visel in umiral Jezus, Marija, njegova Mati je pod križem stala. Silna je bila njena bolečina, a nje ni strla. Upala je na ugoden in srečen konec trpljenja. Upanje ji je dajalo nadčloveško moč, da je vzdržala. Njeno upanje se je naslanjalo na vero. Verovala je v Jezusovo besedo, da bo po trpljenju in smrti tretji dan vstal od mrtvih. Verovala je besedi, ki jo je angel Gabriel prinesel od Boga, da Jezusovemu kraljestvu ne bo konca. Iz te vere je zrastle trdno in neodmahljivo upanje. Čim težje je bilo trpljenje, čim bolj so se večale bolečine, čim bližja je bila smrt, tem bližje je bilo vstajenje, zmaga nad bolečinami, in smrtjo. Marijo upanje ni varalo.

Ko je Marija po Jezusovem vnebohodu doživela preganjanje njegovih učencev in vernikov, smrt prvega mučenca Štefana, mučeništvo apostola Jakoba, ki ga je Herold dal obglaviti, ko je dožival zapor Petra in njegov skrivni beg izpod oblasti Herodove, jo je vse to seveda bolelo, a verovala je, da nobena človeška sila ne more Jezusu odvzeti oblasti in zmage in da bo kraljstvo božje ostalo na zemlji do konca dni. V tej veri je zaupala in mirno zrla v bodočnost; ni je zbežalo ne preganjanje mlade Cerkve, ne mučeništvo prvih kristjanov.

Marija je tudi Mati upanja s svojim zgledom in svojo priprošnjo. Verujno trdno v božjo besedo kakor Marija, pa bo tudi v nas vzkliko upanje, ki nam bo v trpljenju ohranjalo dušni mir. Nič se nam ni treba bati. Bog hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in se nihče ne pogubil. Sin božji je po Mariji človek postal, živel preprosto življenje, v groznih mukah umrl na križu zato, da bi vse ljudi odrešil in jim dal nadnaravno življenje v izobilju. Za vse ljudi je zadostil, vsem milosti zaslužili; vse je storil, da se more vsak zveličati, če se hoče. Božja volja je zveličavna. Bog hoče zveličanje vsakogar, nobenega ne določi za pogubljenje. Vse, kar nam Bog v življenju naloži, in kar dopusti, da nas zadene, vse nam pomaga, da se zveličamo, če hočemo vse to prav porabiti, tako kakor nam je on namenil.

Le premislimo svoje dosedanje življenje! Vse, kar nas je zadelo in kar smo doživeli, pretehtajmo v luči te resnice, pa bomo spoznali, da nam je res moglo vse služiti v zveličanje; vse, tudi strahotna doživlja v vojski in revoluciji.

+ Gregorij Rozman
ljubljanški škof.

ZA VELIKO NOČ V NEW YORK

Kot smo že na drugem mestu poročali, je dobila ga. Dora Koželj kot nagrado za svojo krojno zamisel plačan velikonočni obisk New Yorka. Tekmovanje je organiziral in stroške plačal torontski večernik Toronto Daily Star. Njegov prejšnji lastnik je izročil list karitativni ustanovi The Atkinson Charitable Foundation, ki podpira dobrotelne ustanove, šole, bolnišnice in znanstvene zavode. Tudi ves čisti dobiček večernika gre v to ustanovo. Razen tega organizira Star, ki ima nad 400.000 dnevne naklade, vsako leto po dve akcije za revne otroke - za božično obdarovanje in poleti za počitnice na deželi. Vsako soboto prinaša Star tudi članke newyorkškega pomožnega škofa F. Sheena. Ga. Dora Koželj je na kratko opisala svoje po'ovanje v New York za bralce SD.

V NEW-YORKU. OD DESNE NA LEVO GDČ. GWEN COWNEY, UREDNICA MODNE STRANI V „TORONTO DAILY STAR“ IN „STAR WEEKLY“, G. LOJZE KOZELJ, GA. DORA KOZELJ NAGRAJENKA TEKMOVANJA, TER POMOČNICA UREDNICE GDČ. STASIA EVASUK.

Velika dogodivščina se je začela v sredo tridesetega marca. Ob enajstih zvečer mi je gdč. Gwen Cowley sporočila, da sem dobila na amaterskem šivalnem tekmovanju, ki ga je priredil „Toronto Daily Star“, največji kanadski angleški dnevnik, poleg prve nagrade v grupi originalnih krojev, še veliko

nagrado med petimi grupami - potovanje v New York zase in spremeljevalca po svoji lastni izbiri in okusu.

Ker sem poročena, izbira pač ni prišla v poštev. Pa sem se potolajila z mislijo, da bi bila v nasprotnem slučaju morda še v večji zadregi, to je, da ne bi mogla najti

nikogar, ki bi se podal z menoj v to dogodivščino.

Odhod je bil določen za ob osmih zvečer na Veliki četrtek. Pred Royal York hotelom smo se sešli z gdč. Gwen Cowley, urednico modne strani v „Toronto Daily Star“ in „Star Weekly“ ter njeno pomočnico gdč. Stasio Evasuk. T.C.A. Viscount

PISMO UREDNIKU!

Bral sem samo po sebi lep uvodnik v Kanadski Ameriški domovini (V slogi je moč!). 5. aprila 1955. Kot se mi zdi, je nekak poizkus odgovora zadnjemu predsedniku prosvetnega pevskega zbora v Torontu, g. Dragotu Cerarju, ki ste ga objavili v Vašem listu, ki ga pa AD še ni priobčila. Zanimalo bi me, v koliko je slovenski narodni stvari koristila svoječasna objava dopisov Božidarja Lopate. Če ne bi, bi urednik gotovo ne objavjal. Tudi bi javnost zanimalo, zakaj bivši urednik ne ureja več Kanadske AD. Toda tega na žalost samo po sebi lepi uvodnik ne pove.

Opazovalec.

Padlim in nam žalujočim je bilo namenjeno vse v zveličanje. Druga namena Bog ne more imeti. V tej resnici je zakoreninjeno naše upanje, zato je močno in nepremakljivo. Tudi za bodoče velja. Naj pride karkoli, vse bo od Boga namenjeno ali dopuščeno v naše zveličanje. V tem upanju živimo, trpimo, se veselimo in v tem upanju bomo tudi umrli kakor Mariji bo upanje tudi nam dajalo nadčloveško dušni mir. Marija, upanje naše, prosi za nas!

This is Slovenia

ŠKOFJA LOKA

„Northernmost Yugoslavia is called Slovenia. It is a land of mountains, the Julian Alps. Everywhere green dominates: dark green in great forests of fir and pine and beech, emerald green in mountain pastures, and light green in cultivated strips of level land down in the valleys. The people of Slovenia are famous as woodcarvers. The houses, very much like Swiss chalets, display fine examples of the woodcarvers' art, in gables, doorways, window frames and balustrades.“
Yugoslavia, G. Kish, Holiday House Inc., New York 1952, str. 4

ABN Information Service, published by the American Friends of Anticommunist Block of Nations in Chicago, is bringing in its March 1955 issue the following articles about Slovenia:

CO-EXISTENCE IN TRUTHFULNESS

As we approach the 10th anniversary of terrible crimes committed by the „mild dictator“, Tito, against all Yugoslav nations, enthusiastic neutralists should be reminded of these crimes. In Slovenia alone, over 10,000 young boys were killed without trial because they were anti-communists. How, then, can men such as Tito create a bridge between East and West?

Dictator Tito's visit to India, the seemingly disinterested attitude of Yugoslav communists toward the change in Soviet leadership in Moscow, and the trial of ex-ideologist of Titoism, Milovan Djilas, and Tito's biographer, Dedijer, in Yugoslavia — received wide publication last month. News commentators generally concluded: Yugoslavia firmly follows its own path, like India, between East and West. Departure from the strict party line represents „treason against socialistic democracy“ — usually punishable by death. However, the mild sentences given Djilas and Dedijer, although extremely unusual in communist trials, are deceptive

Contrary to this kind of co-existence in deception, Pope Pius XII, in his Christmas message, called the world to the co-existence in truthfulness. He said that on the one side, the voice of the people whose ideals are Truth, Love and Spirituality, is extinct by public suppression; on the other side, the fear to express appreciation of good will is too great; therefore it is up to politics to encourage the fist and to listen to the second voice. Statesmen should show greater courage and confidence, and make examples to others of firmness and courage, and so thwart the threatenings of the dark powers

TRIEST OR BREMEN?

The problem of Trieste has not been solved by its incorporating with Italy. The percentage of Austrian tonnage passing through Trieste has been falling rapidly, while tonnage of Austrian goods passing through Bremen has steadily increased. This is a danger to the economic security of the Trieste population. The Danube Territory Research Institute has pointed to the reason: the tariff policy of the Italian State Railroad is such that the Austrians are better off to send their goods by the longer route to the North Sea, than to ship through the nearby port of Trieste. The situation seems absurd. In 1915, Italian prime-minister Luigi Einaudi wrote: „Trieste will lose its greatest value on that day when it is cut off from Austrian and Slavic hinterland and incorporated into Italy“.

Communist Yugoslavia correctly evaluated the importance of an Adriatic port for Central Europe. The construction of a new port at Reka (Fiume) is under way. In 1954 it handled over 2,000,000 tonnage of international exchange, plus local trade of 600,000 tonnage — appreciable danger to Trieste.

A simple and just solution of the Trieste problem? Include it with its own natural hinterland, Free Slovenia, which never had any ambitions other than to exist freely without interference with other nations

nas je ponesel iz letališča Malton in kmalu smo bili v višini sedemnajst tisoč čevljev. Pod nami so plavali oblaki, nad nami luna, zvezde in jasno nebo. Leteli smo nad Ontarijskim jezerom in med oblaki opazovali neštete luči oddaljenega se Toronta in bližajočega se Buffala. Nato pa le še tu-in tam luči manjših naselij in po dobri uri vožnje so nas začeli pozabavati

in pretresati vetrovi, znanilci Oceana in bližajočega se cilja. Kmalu smo opazili velikanski žareč sij, ki obdaja New York. Ta sij se je razdrobil v morje posameznih luči in že smo pristali na mednarodnem letališču na Long Island. S takšnim smo se zapeljali naravnost v hotel Roosevelt, kjer je bila za nas rezervirana lepa velika soba s te- (Nadaljevanje na drugi strani)

PEVSKI ZBOR FARE SV. ŠTEFANA POD VODSTVOM P. VENDELINA, OFM, NA KONCERTU ABN V CHICAGO.

IZ SLOVENSKEGA TISKA

ZAPOSLENOST V SLOVENIJI

„Razvoj gospodarstva in pridobitnih delavnosti torej zaostaja za naraščanjem prebivalstva; (prebivalstvo narašča počasneje kot v ostalih republikah, zato se relativna pomembnost Slovencev v celotni državi manjša). Ob sedanjem ritmu naraščanja slovenskega prebivalstva bi gospodarstvo (panoge izven kmetijstva) moralo nuditi vsajmanj 18—20.000 novih mest vsako leto. Samo na ta način bi moglo absorbirati naravni prirastek in pa počasi razbremenjevati poljedelstvo od prevelikega demografskega pritiska. Tega pa ni pričakovati, dokler o našem gospodarskem razvoju odločuje Beograd.“

Janez Arnež, Zaposlenost v LR Sloveniji, Družabna pravda 87, str. 10—11.

PIJ XII. IN SOCIALNO VPRAŠANJE

„Bilo je pred tremi leti, ko je za novo leto 1952 v slovesni avdiciji sprejel cvet rimskega plemstva in patricijev. Bili so med njimi potomci družin, ki so v zgodovini dale več papežev: Orsini, Colonna, Ruspoli, Drago, Borghese, Aldobrandini... Družba je bila odlična. Gospodje v fraku ali uniformah papeške plemške garde, dame v predpisanih črnih oblekah, mantiljah in črnih čipkastih pajčolanah.“

„Prejšnjo noč se je zgodil škandal v Trastevere pri „Alfredu“, ki je sredi proletarske četrti v zadnjih letih postal zelo obiskan nočni lokal za izbrane rimske bogataše in diplomate. Ko so v pozni uri na večer starega leta dospeli avtomobili z družbo dam in gospodov, so

jih v temi pred lokalom neznanci obšli s smrdečo tekočino.“

„Papež ni vedel niti ni mogel slutiti, kaj se je v noči zgodilo v sosednjem Trastevere. Poslušal je pozdrav kneza Colonna, ki je v imenu zbranega plemstva papežu izrazil novoletne čestitke, zraven pa indirektno prosil, naj s svojo avtoriteto prepreči zemljiško reformo v Italiji.“

„Papežev odgovor: Gospodje, Vaš čas je minil! Razkošno početje je spriči tolike revščine in bede neravnost, je greh. Delajte, ne vztrajajte trmasto na svojih privilegijih, prilagodite se novim razmeram, dajte dober vzgled, ne po pohujšanja...“

„Ko so nobili odhajali po vaticanskih stopnicah, je bilo čuti mrmranje. Do sedaj smo bili vajeni slišati take očitke od druge strani. To je klerikalen komunizem.“

„Papež gotovo ni vedel, kaj se je v noči zgodilo v Trastevere. Pa če bi vedel, ne bi drugače govoril, čeprav bi dogodka seveda nikdar ne odobral.“

dr. Ivan Ahčin, Naša pot in naš cilj, Družabna pravda št. 87, str. 2-3.

SLOVENCİ IN MONARHIJA

Prav ta počenjanja „kralja“ Petra nas bodo prisilila, da bomo Slovenci končno zavzeli čisto načelo stališče do monarhije in republike. Vsak, ki sploh veruje v restavracijo demokratične Jugoslavije, se mora namreč nehoti vprašati, kaj bi bilo, ako bi zasedel jugoslovanski prestol res kdaj človek takih moralnih kvalitet in takega takta, kakršnega prikazuje g. Peter Kara-

djordjevič brez vsakega sramu že vsa zadnja leta. Pasti bi morali nujno v razmere, kakršne je uvedel v nekdanjo Srbijo Aleksander Obrenović. Ne gre tu samo za to, da ta mladi mož dosledno Slovence sploh ignorira, temveč gre za najbolj osnovne moralne in srčne kvalitete, da kakih intelektualnih niti ne omenjam ne. Po vsem, kakor se pokazuje, tudi menda ni nobenega Slovenca več, ki bi sploh reflektiral na kako njegovo „naklonjenost“, toda diskvalificiral se je na zunaj dovolj tudi s tem, da sploh ni nikoli kazal kake potrebe po kakšnih stikih s Slovenci.“

Nekdanjega kralja Petra II. prav res ni „rušil“ nihče, temveč se je pridno rušil in gotovo dokončno zrušil sam. Zrušil se je tako temeljito, da je moralo likvidiran že celo pri vseh uvidevnih Srbih, kajti vsi se ga sramujejo in le kak velesrbski šovinist ali „ravnogorski“ pustolovec ga še kdaj omenja. (Smeha vredno je dejstvo, da je celo b. ambasador g. Konstantin Fotič ob lanskoletni „dolarski“ aferi pozval bivšega kralja Petra, naj - abdicira!) V tem pogledu bi mu morali biti vsi, ki upajo na vzpostavitev demokratične Jugoslavije, celo od srca hvaležni, kajti z vsem svojim postopanjem in z vsem svojim značajem je izvršil vsem Jugoslovanom to edino, a veliko uslugo, da je am izločil iz kompleksa naših spornih vrašanj vprašanje monarhije in republike, ki je igralo nekoč, vsaj med Srbi in Hrvatimi, veliko in nesrečno vlogo.“

Danes tega problema očitno sploh ni več, kajti takega kralja

KNJIGE IN REVİJE

● Slovenska kulturna akcija bo izdala v 1. 1955-56 naslednje publikacije:

Redna izdanja:
6 številki revije **Meddobja**, Zbornik znanstvenih razprav in esejev **Vrednote** ter knjige: Vladimir Kos - France Gorše, **Križev pot prosejnih s Kosovo** pesnitvijo in 14 Goršetovimi laviranimi peresnimi risbami, opremil Milan Volovšek (že izšla), **Balantičev zbornik** in roman Marijina Marolta **Zori, noč vesela**. Izredna izdanja:

Geržinič Lojze, **Irenej Frideri Baraga**, oratorij za zbor, soliste in klavir na besedilo Tineta Debeljaka z linorezi Bare Remec. Dinko Bertonec, **Dhaulagiri**, po pisateljevem dnevniku s sodelovanjem dr. Vojka Arka sestavljena knjiga, izvirne fotografije Gerharda Watzla.

Naročniki dobe tudi 12 številko **Glasu SKA**.

Naročnina za redna izdanja je \$10.- (broš.) oz 11.- (platno), za redna in izredna 14.- (broš.) oz \$16.- (platno). Plačana mora biti do 30. septembra 1955.

● **Razgovori in razgledi, 2 številki**, prinašajo naslednje vsebine: Mnogovrstnost je nujna, ne zlo (Tomaž Akv.), Vera, Vera in Slovenci, Uvod v celostno logiko (logiko lika), Predmetna teorija, Problem slovenske protireformacije, Slovestvo k problematiki sodobnosti, Pogled v revije (Veda in vera), Knjige (A. Kolbanek, Das Ende des mechanistischen Zeitalters, K. Jaspers, Europa der Gegenwart), Paberki (Naloga sodobne filozofije, Krščanstvo in sodobnost, Znakomplificirana tudi biološko, Dednost, Zakon rodovitnosti, Rast prebivalstva), Odmevi in Urednikova pošta. Kdor se zanima za delo tega dopisnega seminarja, naj se prijavi na Slovenian Research Centre, 61 McFarland Ave., Toronto.

pač ne bi mogel sprejeti nikoli noben Slovenec, noben Hrvat in niti noben uvideven Srb več. Po vseh izkušnjah zadnjih let smo pa lahko trdno prepričani, da poslednji srbski zanesenjak. Tako so čas in okoliščine same rešile eno izmed perečih „jugoslovanskih vprašanj“, s čemer je že precej olajšana pot do nadaljnega sporazumevanja.

F. B. Klič Triglava, št. 161, Leto 8, stran 8.

MUTUAL CO-OPERATION LEAGUE

Zadnjega marca tega leta so zastopniki 16 kanadskih etničnih grup ustanovili novo organizacijo z zgoraj imenom, ki povezuje preko 600.000 kanadčanov in novo-kanadčanov. Priprave so se vlekale preko pol leta, končno so se povezale naslednje organizacije: National Committee for free Albania, Bulgarian National Front, Byelorussian Liberation Movement, Cossack National Liberation Movement, United Croatians of Canada in the name of Cardinal Stepinac, Estonian National Committee, Canadian Hungarian Association, Hungarian Veteran Association, Latvian National Federation of Canada, Daugavas Vanagi - Latvian Veterans, Canadian Lithuanian Federation, Lithuanian Veteran Federation, Macedonian Victory Organization, Canadian Polish Congress, Slovak Legion, Slovenian National Federation of Canada in Ukrainian Canadian Committee.

V izvršnem odboru so: Predsednik A. J. Misiak (Polish Congress), Namestnik predsednika in prvi podpredsednik ter vodja oddelka za propagando in politična vprašanja G. Karmanin (Ukrainian Nat. Com.). Drugi podpredsednik in vodja oddelka za kulturna vprašanja E.N.N. Saluran (Estonian Nat. Com.). Tretji podpredsednik in vodja oddelka za veteranske zadeve N. Korponay (Hungarian Veter. Ass.), Tajnik M. Jakubec, (Slovak Legion). Blagajnik in pomočnik tajnika S. Hmara (Byelorussian Liber. Movement) ter zvezni predstavnik za tisk V. Mauko (Slovenian Nat. Fed. of Canada). — Kot revizorji so bili izvoljeni Peter Ktona (Albanian Nat. Com.), Alex. Stashans (Latvian Nat. Fed.) in P. Petrenko (Cossaks Lib. Mov.).

Upati je, da bo nova organizacija kos velikim načrtom, ki si jih je zadala v svojem programu, ki je razviden iz odborniških mest. Povedati moramo, da je vsak izvoljenih organiziral svoj lastni odbor iz najrazličnejših nacionalnih grup. Veliko truda je bilo že vloženo v pripravljelna dela, pa bi bilo idealistom, ki so se zbrali v tej novi organizaciji zelo težko, če ne bi želi uspehov. V.M.

ZA VELIKO NOČ V NEW YORK

(Nadaljevanje s prve strani)

GA. DORA KOŽELJ

levijskim prejemnikom. Zaspala sem z mislijo, da če se naslednje jutro zbudim doma v Torontu ne bom nič presečena, ker vse to so najbrže le sladke sanje.

Toda zbudila sem se v New Yorku. Da bi dali našemu izletu še večji pomen, se nam je pri zajtrku pridružil poročevalec in fotograf „Toronto Daily Star“ g. Lloyd Lockhardt. Najprej sem bila osupla nad toliko pozornostjo, toda vsi naši gostitelji so bili tako prijazni, da smo se kmalu počutili kakor med starimi znanci. Po popoldanskemu razgledovanju trgovin smo se sešli na južini v Waldorf Astoria, ki je eden največjih in najlepših hotelov na svetu. Dviguje se dvainštirideset nadstropij visoko v nebo, v njem so najvažnejše družabne prireditve in je znan kot Newyorška neuradna palača.

Popoldne smo se podali v pristanišče Battery Park, odkoder smo se zapeljali z ladjo proti spomeniku Svobode, ki stoji na otoku Bedloe. Zdi se, kakor da se dviguje iz Oceana ta največji spomenik na svetu, za katerega je naredil Frederic Bartholdy načrt. Spomenik je dar svobodoljubnih Francozov svobodoljubnim Amerikancem. Predstavlja ženo, ki drži gorečo baklo v stegnjeni desnici, v levi pa tablico z datumom četrtega julija sedemnajsto šestidesemdesetega, ki je datum „Declaration of Independence“. Tam stoji ob vhodu v Ameriko in v vsej svoji mogočnosti oznanja svetu rojstvo nove svobodne države, oznanja največjo dobroto, ki jo narod more doseči - svobodo in demokracijo. Ko stojim in gledam to veličanstvo podobno si želim, da bi vsi narodi na svetu dosegli to veliko dobroto, zlasti še naš mali slovenski narod in da bi se nešteto kipov svobode dvignilo širom sveta, kamor bi ljudje vseh narodov romali kakor na božjo pot v bratski slogi, svobodi miru.

Nad vse zanimiv se mi je zdel obisk pri Organizaciji podinjenih narodov. Tri stavbe - veliki simbol želje človeštva po trajnem miru. Najznamenitejša med tremi je tajništvo, devetintrideset nadstropij visoka stavba, zgrajena iz jekla in stekla. Ob vhodu v General Assembly Hall nas je vodnik opozoril na sedem prednjih vrat iz nikla in brona, vsaka med njimi v vrednosti enajst tisoč dolarjev. Ta vrata so dar kanadčanov Združenim Narodom. Tretja stavba se imenuje The Meeting Hall.

In potem Empire State Building. Najvišja zgradba na svetu in na vrhu je postavljen še najvišji televizijski stolp, kar so jih do sedaj zgradili. Dvigala te ponesejo na razgledno streho in pred tabo leži New York v vsej svoji širini in višini, v vsej svoji naglici in vr-

venju. Prometne ulice so kakor ozke steze, ljudje in prometna sredstva kakor neutrudne mraviče.

Zdi se mi, da je najbolj newyorška ulica Broadway, kjer se porajajo in vstajajo filmske zvezde. Mislim, da se vsaka obiskovalka New Yorka rada smuka po tej ulici, kajti koncem koncev človek nikdar ne ve, kje ga čaka sreča. Vse-kakor sem se trdno prepričala, da me moja ne čaka na Broadway-u, kajti dala sem ji dovolj prilike, da se srečava. V Royal Theatreu smo gledali veselo spevoigrano „Boy Friend“ in v Imperial Theatreu zbadljivko „Silk Stockings“. Vsebinska je vzeta po filmu „Ninočka“ in je polna ironije na boljševisko Rusipo. Vloga Ninočke je igrala znana filmska igralka Hildegard Neff.

Naj omenim še Rockefeller Center. Na površini dvanajstih akrov stoji petnajst stavb, vsaka posebej svojevrstna zanimivost, vse skupaj predstavljajo svojevrstno mesto v sredi mesta. Omenim naj samo Radio City Music Hall, kjer smo na Veliki petek gledali vrsto simboličnih velikonočnih predstav. Gledališki odri so tako praktični, da v nekaj sekundah spremene celotno prizorišče.

Velika nedelja. Zadnji dan naše bivanja v New Yorku. St. Patrick's Cathedral, ena najlepših cerkva v Ameriki, je bila nabitopolna. Zbor in naša srca z njim so prepevala eno samo melodijo, velikonočno pesem, pesem vstajanja.

In kdo še ni slišal v velikonočni promeni na 5th Ave. Bil je lep sončen dan in ulica polna ljudi. Pomlad cvete na klubkih, pomlad brsti v gumbnicah, pomlad v očeh, v srcu pomlad.

V hotelu Pierr smo videli kratko televizijsko odajo in nato med južino gledali modno razstavo, kjer so razkazovali stvaritve najslavnejših evropskih in ameriških modnih in ustvarjalcev. Razstavljali so pred vsem večerne obleke in klobuke. Na tej južini so bili med drugimi slavni gosti tudi Margaret Truman, filmska igralka Hildegard Neff in Fay Emerson. Po končani razstavi sem se sestala s predsednikom „Association of Canadian Designers“ gospodom Fourejem.

In še eno presenečenje me je čakalo ta dan, srečanje z Eddom Sulivanom. Predstavljena sem mu bila v CBS studiu med popoldanskim skušnjo in zvečer smo gledali njegovo oddajo „Toast of the Town“.

Ne morem naštetih vseh restavracij, kjer smo se ustavljali, okrepčevali in gledali razstavljene slike slavni ljudi, ki običajno tam gostujejo. Iskala sem prostor, kamor bi eventualno obesila svoj skromni potret, pa ga nisem našla. Zato se mi je zdelo, da je najbolje, da se vdam v usodo in se vrnem nazaj v Toronto in v staro vsakodnevno življenje.

Veliki ponedeljek. Sonce še vedno sije prijazno in lepo, ko mahamo v slovo New Yorku in zaključimo z bogom trem prekrasnim dnevom, ki smo jih tam preživeli. Zopet smo se dvignili nad oblake in se poneni uri in pol znašli na tleh. In ko se človek znajde na tleh, je navadno konec lepih sanj. Toda lepih, srečnih spominov ne bo nikoli konec. V New Yorku so mi moji gostitelji poklonili velikonočni klubuk in velikonočnega zajčka. Tik predno smo se vkrcali na avion, smo krstili zajčka na gospodične Evasuk. Tako me bo moj zajček vedno spominjal na lepe dneve, ki smo jih skupaj preživeli. Poleg tega sem ob povratku v Toronto dobila zbirko fotografij, ki jih je neurtudni gospod Lockhart posnel na vseh znamenitih mestih, katere smo obiskali.

Premišljala sem, kako naj izkažem hvaležnost „Toronto Daily Star“ in sem prišla do zaključka, da ne morem storiti ničesar drugega, kot iz hvaležnosti kupovati po dva izvoda na dan. Tako je bila moja nava pot iz letališča do vogalne stojnice, kjer sem kupila svojo prvo kvoto. Dora Koželj

NARODNI PLESI IZ DOMOVINE

Str. 6 v grupi Česko-Slovaška

Latovak

Narodni ples Zapadne Moravske

Glavna lepota zelo razširjenega Latovaka ni toliko v plesnih korakih kot v glasbi, kjer se ritem nepričakovano često spremeni iz 3/4 v 2/4. Kot v vseh narodnih plesih na Češkem in Slovaškem pridaje lepota originalnih noš mnogo k celotni predstavi. V zgornji sliki vidimo znano nošo iz Kyjova, ko plesalca izvajata vrtak v latovaku.

Narodni plesi bodo z drugimi oblikami češke in slovaške kulture, ki so jo prinesli novi priseljenci v Kanado, igrali važno vlogo v kulturnem razvoju vaše nove domovine. Pomnite to, kadar mislite na domovino.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LTD

IZ PISARNE HON. J. W. PICKERSGILL-A, MINISTRA ZA DRŽAVLJANSTVO IN VSELJEVANJE SMO DOBILI NASLEDNJE OBVESTILO:

Sreda, 18. April 1955
V zadnjih mesecih je število prosilcev za kanadsko državljanstvo v Torontu naraslo tako močno, da je kanadska vlada čutila potrebo odpreti nov urad s potrebnimi uradniki v Torontu, ki sprejemajo tozadevne prošnje.

Novo pisarno na 1200 Bay Street v Torontu so odprli 1. aprila 1955. Uradniki so na razpolago prosilcem s vsemi potrebnimi informacijami ter bodo pomagali tudi pri sestavljanju prošnje za kanadsko državljanstvo.

MED SLOVENCMI

ČLANSTVO SNZ V CHICAGU NA LETNEM PIKNIKU AVGUSTA 1954.

IZ TORONTA

● **Kulturni večer 24. marca.** R. Čuješ je poročal o novi logiki dunajskega filozofa Leona Gabriela (celostna alogika ali logika lika), ki skuša z dopolnitvijo ter poglobitvijo dosedanje logike najti primerno duhovno sredstvo za premaganje dialektike, ki je bila značilna za dosedanj razvoj evropske kulture. Gospa dr. Ljudmila Dolarmantuani pa je podala pregleden in izčrpen prikaz del, ki so in bodo zvezana z vodno potjo sv. Lovrenca. Prihodnji večer 22. aprila bo posvečen spominu Paula Claudela.

● **Duhovno obnovo za Veliko noč** je vodil v torontski slovenski župniji preč. g. Bernard Ambrožič, O. F. M., spovedoval pa je tudi prevz. dr. Gregorij Rožman, ki se je na potu iz Montreala zadržal za nekaj dni v Torontu, kjer je sorazmerno veliko njegovih škofljanov.

● **Denarno nagrado in brezplačno potovanje** v New York za dva je dobila ga. Dora Koželj za svojo šiviljsko spretnost pri nagradnem tekmovanju, ki ga je razpisal tukajšnji večernik „The Daily Star“. List je objavil dve njeni fotografiji ter obširnejše poročilo, v katerem ji napoveduje še velike uspehe pri ustvarjanju krojev. Čestitamo!

POSNEMANJA VREDNO!
Nekega naročnika našega lista je velikonočna številka tako navdušila, da je takoj poslal upravi \$10.- za tiskovni sklad. Ko bi bilo med našimi naročniki več tako praktično mislečih prijateljev lista, bi lahko bile vse številke na podobni višini.

● **Hranilnica in posojilnica** Janeza Ev. Krega v Torontu je imela izredni občni zbor, na katerem je spremenila pravila v toliko, da sme vsakemu članu posoditi največ do \$2.000.-. Dosedanja najvišja mera je bila \$1.000.-. Sprememba pravil je postala potrebna, da bi bilo mogoče spraviti več denarja v promet, ker deleži stalno presega posojila. \$12.000.- je ravnateljstvo naložilo že v delnice ontarijske Lige v upanju, da bo denar prinesel večje obresti kot pa na tekočem računu. Mesečni obračun za marec izkazuje \$66.284.57 vlog, \$44.824.79 posojil in 251 članov.

● **Na Cvetno nedeljo** je imelo Društvo Najsvetejšega Imena po zadnji maši svoj redni sestanek, na katerem je govoril duhovni vodja č. g. Janez Kopač, popoldne pa je bila prireditev istega društva v cerkveni dvorani, ki je bila posvečena spominu Kristusovega trpljenja in pa deseti obletnici slovenske tragedije. Govoril je g. Peter Markež. Po govoru je bil predvajan lep film o Kristusovem trpljenju. Tudi obisk je bil nad vse zadovoljiv.

CHICAGO IN OKOLICA

● **Misterij Slehernik.** Vprizoritev verskega misterija „Slehornik“ na tiho nedeljo dne 27. marca, je bil velik kulturni dogodek za slovensko faro sv. Stefana. Prvič v zgodovini slovenskega kulturnega udejstvovanja ameriških Slovencev v Chicagu je bila podana tako resna in pretresljiva igra na odru. Režija igre, ki zahteva velike vztrajnosti in poštvovalnosti, zlasti še od glavnega igralca, je bila v rokah Fr. Fortunata Zormanana, OFM. Moramo reči, da je v svo-

jem prizadevanju uspel. Oder sam, ki sicer po svoji konstrukciji ni najboljši, je bil prav dobro pogojen. Delo novega slov. naseljence, Fr. Kazimira Žerdina. Tudi glasbene točke (plošče), cerkvenega pevskega zbora, ki ga vodi p. Vendelin, so bile prav dobro izbrane. Igralci so tudi doprinesli svoj del. Zlasti moramo pohvaliti nosilca igre Slehernika, ki ga je odlično podal Mr. Marijan Merala. Ob njem so se prav dobro zvrstili ostali soigralci, tako n.p. Lojze Gregorič kot Družabnik, Tone, Stukelj v vlogi božje poslanke Smrti. Prav dobre so bile podane tudi ostale simbolične vloge. - Občinstvo, ki je bilo doslej vajeno le burk in manj resnih iger, je z napeto pozornostjo sledilo razvoju igre. Tudi kaka solza je zdrknila iz oči posameznikov. Dokaz dobrega podajanja igralcev. Škoda, da ni bilo večje udeležbe. Upamo, da bo tej prireditvi še sledilo kaj sličnega. Globokega, duha in srca povzdigujočega!

● **Zlata poroka.** Dne 15. aprila bosta ponovila obljubo zvestobe za 50 let vzornega zakonskega življenja slovenska čikaška pionirja Michael in Mary Trinko na 2114 W. 23rd Pl. Trinkova družina je, tako je povedano v Spominskem zborniku fare sv. Stefana, ena izmed najodličnejših in najzavednejših slovenskih družin v fari. Mr. Michael Trinko izhaja iz znane Trinkove družine v župniji Dreka in Benečiji. Iz te družine je izšel tudi voditelj beneških Slovencev, pesnik in pisatelj msgr. Trinko, ki je nedavno umrl v visoki starosti. V zakonu se je Trinkovim rodilo 10 otrok, devet jih je še živih. Sin John je duhovnik pri očetih frančiškanih v Lemontu, dve hčerki sta redovnici. Jubilatoma izrekamo tudi mi iskrene čestitke z željo, da dočakata še diamantni jubilej.

● **Zlati jubilej Društva Marije** Pomagaj, KSKJ. Na belo nedeljo je proslavilo Društvo Marije Pomagaj, KSKJ 50 letnico svojega plodonosnega obstoja. V proslavo zlatega jubileja je bila najprej v cerkvi cerkvena svečanost. Slavnostno pridigo je imel župnik p. Leonard. Po maši se je vršil v novi dvorani banket, na katerem je nastopilo več govornikov, po banketu pa je bila podana še zabavna igra „Pomotoma nevesta“, katero so dovolj dobro podali nam že znani igralci.

● **Hočete imeti lep stanski zemljevid Slovenije?** V založbi Slovenske Besede v Argentini je izšel okusno izdelan, na trpežnem kartonu, barvast zemljevid Slovenije. Za pol dolarja ga lahko dobite pri poverjeniku Mirku Geratiču, 2737 W. 16th Str., Chicago 8, Ill. Pišite ponj!

SPREMENBA NASLOVA

Pavle Horvat vljudno sporoča vsem svojim prijateljem in znancem da se mu v bodoče javljajo na sledeči naslov: Pavle Horvat, 637 Maple Avenue, Winnetka, Illinois, USA. - Telefon: Winnetka 6-0703. Za osebni razgovor najboljše klicati po 7 p.m.

● **Veliki koncert narodnih pesmi** narodov pod železno zaveso, ki ga prirejejo prijatelji Antiboljševskega Bloka Narodov v Chicagu, bo v nedeljo 1. maja ob 7. zvečer

v Orchestra Hall, na 220 S. Michigan Ave. Od Slovencev bo nastopil naš klavirski mojster g. dr. Alfred Fišinger. Vstopnice po \$2.00, 1.50 in po 1.00 lahko dobite pri vseh odbornikih SNZ v Chicagu.

Iz Buenos Airesa

● 1. aprila je praznoval petdesetletnico rojstva predsednik SKA, urednik Vrednot in sourednik Meddobja, časnikar Ruda Jurčec.

● **SKA je začela z rednimi kulturnimi večeri.** 17. aprila je predaval dr. Ignacij Lenček o kulturnem življenju v Evropi.

● **SKA v Buenos Airesu je odprla umetniško slikarsko in kiparsko solo.**

Paberki

SIR WINSTON CHURCHILL JE ODSDEL V POKOJ

V zgodovini sodobnosti predstavlja Sir Winston Churchill gotovo eno najbolj markantnih političnih osebnosti, ki ni vplival odločno samo na razvoj dogodkov v Veliki Britaniji in Britanskem imperiju, marveč na celem svetu. Zgodovinarji bodo cenili njegova dejanja ter njih vrednost. Za slovenski narod je njegovo ime zvezano s prenekaterimi žalostimi spomini kot s podpiranjem komunizma v Jugoslaviji z Vetrinjem, njegovo cinično izjavo, da njega razmere v Jugoslaviji po vojni ne zanimajo, saj ne bo tam živel in podobno. Kljub temu mu je treba priznati, da bi bil svetovni položaj brez njega in njegovega dela danes še slabši kot pa je.

Njegov naslednik je bivši zunajni minister Anthony Eden, čigar nazori vzbujajo upanje, da bodo razlike med ameriško in angleško politiko v bodoče nekoliko manjše. To se je pokazalo že tako glede mnenj o ponovnem srečanju predstavnikov veselih kakor tudi glede vrednosti atomske bombe.

NOVA SREDSTVA V BORBI PROTI VERI

Ker povzroča neposredno javno preganjanje Cerkev v Jugoslaviji na Zapadu nerazpoloženje, so se komunisti odločili za manj hrupno in bolj prikrito preganjanje. Na pepelnico sredo je začel služiti enoletni zapor, pozneje skrajšan na 4 mesece, župnik Anton Premate iz Pule, ker je kritiziral krajevne časopise zaradi izpadov proti veri, češ da je ščeval proti oblastem, ker je v Jugoslaviji verska svoboda v ustavi zajamčena. Pazinski duhovnik Ludvik Kalac je dobil 4 mesece ječe, ker je krstil otroka, ki ga je mati prinesla h krstu brez očetovega privolenja. Drugod kličejo in odpeljejo duhovnike na zasliševanje v nedeljo zjutraj in jih spuste zvečer, da so verniki brez maše. Novomašnika Galla so zaprli na predvečer nove maše in ga po 14 dneh zopet izpustili. Razen tega predpišejo duhovščini tako visoke davke, da jih ni mogoče plačati.

ČASI SE SPREMENJAJO

Sedanji ministriški predsednik SSSR maršal Bulganin je pred leti izjavil v nekem govoru: „Judež Tito in njegovi hujskači, sovražni dezertjerji iz tabora socializma v tabor imperializma ter fašizma, so spremenili Jugoslavijo v gestapovsko ječo. Toda... morali bodo odgovarjati za svoje krvave zločine...“

12. marca 1955 pa je zapisala moskovska Pravda, glasilo komunistične stranke: „Jugoslavija naj pozabi na preteklo in naj sodeluje z Rusijo pri zagotovitvi miru in mednarodne varnosti“.

Človek se sprašuje, ali je bila zadnja izjava veselje na izgubljenim sinom, ki se je vrnil v Moskvo, ali pa prva grožnja samo za javnost.

KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI OGLAŠUJEJO V SLOVENSKI DRŽAVI!

Prvi SLOVENSKI FESTIVAL

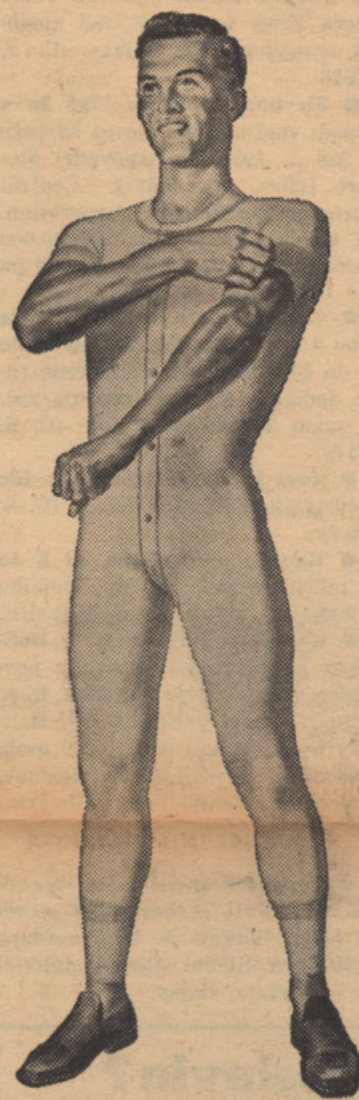
ZA OSREDNJO AMERIKO

SE BO VRŠIL

dne 24. aprila t.l. v Falcon dvorani,
1750 S. Ashland, - CHICAGO, ILL.

Festival prireja SLOVENSKI RADIJSKI KLUB, kulturna in družabna organizacija, ki pomaga slovenskemu programu pri vršitvi važnega narodnega in kulturnega poslanstva. Slovenci so vabljeni, da se pridružijo Radijskemu Klubu. Letna članarina \$2.00. Člani prejema glasilo „Radio Herald“ brez doplačila. Za pojasnila se obrnite na predsednika: Dr. Ludvik Leskovar, 820 No. Wabash Ave., Chicago 11, Ill. Tel.: Michigan 2-2448, Delaware 7-8515, ali na tajnico: Mary Foy Lauretig, 2236 S. Leavitt, FRontier 6-3861

Penmans

**BABRIGGAN
LAHKO SPODNJE
PERILO**

Ostani hladen in udoben z zaščitnim pokrivalom za pazduhe in stegna. Penmanovo lahko bombaževnasto spodnje perilo vrška pot — se prilega, ne utesnjuje, se lahko pere. Vse vrste, ki jih želite za može in dečke.

Poznani že od 1. 1868

B—FO—5

VSI K ANKI STARMANOVII!

Z ozirom ker sem nedavno imel težko avtomobilsko nesrečo, ki me je, vsaj začasno, onespobila, da aktivno vodim z upravljanjem eksportne agencije, želim s tem sporočiti vsem svojim številnim odjemalcem: da je glavno vodstvo nad agencijo prevzela moja žena Anka Starman, katere 20 letno izkustvo na tem kontinentu daje samo po sebi garancijo, da bodo vsi naši odjemalci vedno najboljše postreženi.

Mnogi pa tudi trde, da je prav, če ena žena sodeluje v prijateljski konkurenciji z drugimi našimi enakimi agencijami, ki so jim na čelu moške glave.

1. Pri zbiranju naših številnih STANDARD PAKETOV. Pri pošiljanju najboljše bele kanadske moke, kave, čaja, sladkorja, masti in vse ostale hrane, ki jo poklanjate svojim v starem kraju.

2. Pri pošiljanju denarja: Din 600.— za dolar, v neomejenih zneskih.

3. Pošiljanju teksilnega blaga, biciklov, strojev in vseh različnih reči. Pišite ji kaj želite poslati.

4. Za Vas kupi vozne listke in Vam preskrbi ladjo, ko greste na obisk „čez lužo“, in Vam zato nič ekstra ne računa, Vam pa zmanjša skrbi.

Tukaj Vam dam njen naslov, da ji pišete za cenik, in ona bo pa tudi rada od Vas slišala:

ANKA STARMAN - 153 Sanford Ave., Ottawa 5, Ontario
LEPO VAS POZDRAVLJA
FRANK STARMAN

MOTIV NA SLEMENU Z JALOVCEM (2643 m.)

Iz slovenske zgodovine

APRIL

- 24, 1920. razglas komunistične generalne stavke, streljanje na Zaloški cesti.
- 26, 1915. podpisan Londonski pakt, ki je prepustil Italiji za nagrado Slovensko Primorje s Trstom.
- 26, 1923. Obisk dr. R. W. Seton Watsona v Ljubljani.
- 28, 1927. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je umrl župnik G. Einspieler, preje proš v Tinjah na Koroškem.
- 29, 1930. Razpuščena Jugoslovanska Matica in Slovenska Straza.
- 29, 1943. Nacisti so na Dunaju objavili 13 koroških Slovencev.
- 29, 1945. Nemci so v mariborski okolici ustrelili 70 talcev.

MAJ

- V maju 1925 je izšel prvi zvezek Slovenskega biografskega leksikona.
- 1, 1928. Izide oklic Društva za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada.
- 2, 1919. Deželna vlada ustanovi začasni tehnični visokošolski tečaj v Ljubljani.
- 3, 1635. Kmečki punt v Preboldu in Ostrvici nad Celjem.
- 3, 1917. V Ljubljani ustanovlje zadruga Nova Založba.
- 3, 1941. Italija si je priključila del slovenskega ozemlja in razglasila „Ljubljansko pokrajino“.
- 4, 1927. V Dovjah je umrl „triglavski“ župnik in komponist Jakob Aljaž.
- 5, 1918. Manifestacijski shod v Bostojni.
- 6, 1918. Odstop slovenskega ministra v avstrijski vladi dr. Zolgera.
- 8, 1932. Proslava 60 letnice dr. A. Korošca. Po uradnem poročilu so „razvili nekateri plemenske slovenske zastave in vzklicali: „Doli vlada“, „živela samostojna Slovenija“, „živel dr. Korošec“. Oblast je razpršila demonstrante in pri tem aretirala 11 oseb.“ Nadaljnje proslave na deželi so bile nato prepovedane.
- 9—10, 1928. V Mariboru proslava 700 letnice lavantinske škofije.
- 10, 1876. Na Vrhniki rojen pisatelj Ivan Cankar.
- 11, 1865. Ustanovni občni zbor Slovenske matice. Ob ustanovitvi je imela 700 članov in 26.000 goldinarjev premoženja.
- 12, 1919. Protestno zborovanje slovenskih političnih, kulturnih in strokovnih organizacij razdelitvi narodnostnega ozemlja.
- 16, 1925. V Lassnitzhohe pri Gradcu je umrl dr. J. Zolger.
- 19, 1918. Shod v Trboljah.

NEW CANADIAN PRES CLUBS

Dne tridesetega marca je torontski večernik „Toronto Daily Star“ prinesel pod naslovom „Twenty-three member newspapers of the ethnic press form strong anti-communist group against red propaganda“ daljši članek o pomenu in namenih neangleških časopisov, ki se tiskajo v Canadi ter so povezani v je v glavnem nanašalo na občni zbor omenjenega kluba, na katerem je bilo izvoljeno novo vodstvo za naslednje tekoče leto. Med sedmimi novimi odborniki je tudi urednik našega lista.

DR. ALBERT EINSTEIN MRTEV

18. aprila je umrl 76letni znanstvenik svetovnega slovesa dr. Albert Einstein, ki je znan po svoji relativitetni teoriji. To teorijo je objavil, ko je bil šele 26 let star. Postala je izhodišče sodobne atomske dobe. Dr. Einstein je bil po rodu nemški žid, deloval pa je že nad 20 let pri zavodu za znanstveno preučevanje v Princetonu, N.J. L. 1933 se je sam izselil iz Nemčije, ker so ga nacisti označili za „sovražnika države“. Nobelovo nagrado za fiziko je dobil 1. 1921. Kljub svojim izrednim uspehom je ostal skromen znanstvenik. Ko je napisal svoje delo, v katerem izvaja elektriko in magnetizem iz istega obraza, je izjavil, da vsega še sam ne razume in da bo potreboval vsaj še dve leti dela, da bo to teorijo tudi praktično preizkusil.

Umrl je zaradi poapnenja žil. Svoje telo je prepustil za znanstveno preučevanje. Znanstvenike zanimajo seveda predvsem njegovi možgani.

BRANCO COSULICH

279 QUEN ST. WEST - TORONTO, ONT., CANADA

sporoča vsem svojim cenjenim odjemalcem kot tudi drugim interesentom v ZDA, da smo zaradi povečanega prometa odprli novo podružnico v New Yorku, ki bo omogočila še hitrejšo odpravo paketov in denarja. Preglejte naš oglas v tem časopisu. Za vsa naročila in potrebe iz ZDA se obračajte na:

Cosulich Export Co. 202 West - 40th Str.,
New York 18, N. Y.
CHickering 4-5035

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V TORONTU

vabi vse SLOVENCE in SLOVENKE na svoj prvi pomladanski

PLES,

ki bo v SOBOTO 30. APRILA 1955 OB 8 URI ZVEČER v Mace-donski cerkveni dvorani (St. George) na 17 REGENT ULICI. Igra: SUNSHINE TRIO

ZA JEDAČO IN PIJAČO JE POSKRBLJENO
RAZDELILI BOMO NEKAJ LEPIH NAGRAD.

PRIDITE!

Odbor SNZ

Po Kanadi

● Kanadski finančni minister Walter Harris je razveselil Kanadčane z nekaterimi davčnimi olajšavami, ko je prebral novi finančni zakon. Davek na osebni dohodek se bo znižal za povprečno 10% (velja šele od 1. junija), za podjetja pa za 2% (velja že od 1. januarja). Znižana je taksa na avtomobilih od 15% na 10% in odpravljena taksa na avtomobilске gume. Predračun predvideva izgubo, toda gospodarstveniki upajo, da bo tudi kanadsko gospodarstvo kmalu sledilo izboljšanimu gospodarskemu položaju v ZDA ter da bo to izboljšanje samo po sebi odpravilo primanjkljaj; ker bodo državni dohodki zaradi tega povečani.

● Nekadnji uradnik sovjetskega poslanstva v Ottawi, ki je razkrinkal komunistični vohunski center, Igor Guzenko, je dosegel s svojim delom „The Fall of a Titan“, kjer opisuje intrige in nasilja v najvišjih krogih sovjetskega birokracije, velike denarne uspehe. Knjige so prodali nad 200.000 izvodov, za pravico filmanja je dobil \$100.000., letos pa še svetinjo generalnega guvernerja za najboljši kanadski roman za 1. 1954.

● Pred dobrimi sto leti je štela torontska škofija okrog 40.000 katoličanov ter 15 duhovnikov. V Torontu je bila samo ena katoliška cerkev (sv. Pavel) in okrog 3.000 katoličanov. Danes šteje nadškofija nad 300.000 katoličanov ter ima 140 župnij in 30 misijonjskih cerkev. V teku so priprave, da bi katoličani zbrali \$3.000.000.- ki bi jih podarili kardinalu McGuiganu kot dar za 25 obletnico škofovskega posvečenja.

● Papež Pij XII. je poslal kardinalu McGuiganu v Torontu posebno pismo s čestitkami za 25 letnico škofovanja, v katerem je posebej pohvalil njegovo delo pri the Catholic Church Extension Society

ter njegovo naklonjenost do priseljencev.

● V Torontu delujejo trenutno štiri fantovske in tri dekliske skupine Mladih krščanskih delavcev.

● Če se bosta združili v Kanadi Canadian Congress of Labour in Trades and Labor Congress, pričakujejo, da delavske organizacije ne bodo več razglašale stranke CCF za delavsko stranko, marveč bodo pustile delavcem svobodo glede političnih strank, Kljub temu pa bo enotna delavska organizacija bolje uveljavila svoj vpliv v Ottawi.

● Za razvoj južnozpadnega Ontarija imata največ zaslug polkovnik Thomal Talbot (severna obala jezera Erie) ter John Galt (polotok zapadnega Ontarija). (C. S. 205-1).

● Stavbna sezona za 1955 bo v Kanadi vsaj enaka, raje pa še boljša kot 1. 1954, je napovedal Stewart Bates, predsednik Central Mortgage and Housing Corporation. Na koncu leta je bilo nad 30.000 nedokončanih stavb, dokončanih pa nad 106.000. (C. S. 205-2).

● Kanada more brez škoda za dobo več generacij izrabljati letno 30 do 40 milijonov ton železne rude. Sedanja letna proizvodnja znaša samo 15 milijonov ton. (C. S. 205-5).

● Nova kanadska znamka za 10c predstavlja Eskima v čolnu. (C. S. 205-7)

● Kanada uvozi letno od 8 do 12 milijonov dolarjev za „Spomine iz Kanade“, ki jih kupujejo turisti.

● Katoliška ženska Liga v Halifaxu je lansko leto sprejela povprečno po eno ladjo na teden, ki je pripeljala nove priseljence. V Halifaxu je prišlo lani nad 19.000 oseb, med njimi okrog 7.000 katoličanov.

● Prva skupina katoliških skavtov je bila organizirana v Torontu 1. 1919.

● Župnik Francis Dales je sezidal v Alberti cerkev s 50 sedeži za \$605. Cerkev je bila sezidana v 30 dneh. Glavni stavbni material so bale ržene slame.

KVALITETNI IZDELKI PO ZMERNIH CENAH

Pred več kot 80 leti se je preselil iz ZDA v Pris, Ontario John Penman. V Parizu je osnoval majhno pletilnico, ki se je med tem razvila v vrsto tovarni, ki proizvajajo po celi državi poznane pletenine za celo družino.

John Penman si je zastavil kot cilj: kvalitetni izdelki po zmernih cenah. Sedanja družba stremi za istim ciljem tudi še po njegovi smrti.

Penman Ltd. proizvaja splošno znano zimsko spodnje perilo, nogavice zlasti za delo in za zimo. Pred dobrim letom so uvedli nogavice z dvojnimi podplatmi, ki niso nič debelejšje, ki pa so mehkejšje, poleti hladnejše, pozimi toplejše in bolj trpežne.

V teku svojega gospodarskega razvoja je Penman kupil tudi podjetje Watson, ki proizvaja spodnje perilo.

VEČ INFORMACIJ ZA PRISELJENCE

G. John Yaremko, član ontarijskega parlamenta, je predlagal na zasedanju 12. marca 1955, naj bi ontarijska vlada porabljala v večji meri časopise, ki jih izdajajo etnične skupine v Ontariu - kamor se je naselilo 55% vseh priseljencev - da bi nudila več informacij glede pravic, ki jih uživajo, kakor tudi podatke, ki bi jim omogočili lažjo vključitev v tukajšnje življenje.

● „Pravica do dela“. Podjetniki v ZDA si prizadevajo uveljaviti v poedinah državah t. zv. „pravico do dela“, po kateri nihče od delavcev ni dolžan pripadati kakoli delavski zvezi. S tem je seveda položaj delavcev silno poslabšan, ker jim ni več dana možnost kolektivnih pogodb, razen tega se tudi vedno najdejo med delavci taki, ki žele uživati ugodnosti delovne pogodbe, ne da bi kaj prisopevali za stroške delavskih organizacij. Ti zakoni so bili sprejeti v 18 državah.

Letos je sprejel tak zakon država Utah, v Kansasu pa je predlog propadel, ker je vložil veto guvernier Fred Hall. Državi New Hampshire in Delaware sta sprejeli zakon 1. 1947, toda sta ga odpravili dve leti pozneje. Proti tem zakonom se je izjavil tudi delovni minister James Mitchell.

● Kolegij Alberta Velikega v Koenigsteinu v Nemčiji je nameščen v nekdanjih barakah francoskih čet in vzgaja katoliške duhovnike iz vrst nemških beguncev - z Vzhoda. Doslej so posvetili že 102 duhovnika, ki vsi delujejo med begunci po Zapadni Nemčiji.

● Čikaški kardinal Samuel Strich je dobil odlikovanje za civilno delovanje za 1. 1955 od delavske unije AFL, podružnice št. 939 za njegovo delo za zagotovitev enakih pravic za vse rase in za karitativno delo.

● Zasluga za zakon o minimalnih mezdah v državi Oregon 1. 1913 ima sedanja sestra Miriam Theresa, ki poučuje sociologijo na Marylhurst kolegiju. Takrat se je pisala še Caroline Gleason. S podatki, ki jih je zbrala - sama je delala nekaj časa v tovarni za papirnate škatlje in zaslužila 62 centov za 10 urno delo - je tako obdelala javnost, da je bil zakon sprejet v poslanski zbornici, v senatu pa so samo trije glasovali proti.

● Dolar ZDA je med vojno izgubil znatno na svoji kupni moči. V primeri s tem, kar je bilo mogoče kupiti z enim dolarjem 1. 1939, je padla vrednost dolarja v 1. 1949 in 1950 na 58 centov, v 1. 1951 na 54 centov in v 1. 1952 na 52 centov. Sedaj kaže kupna moč dolarja zopet več stalnosti, ker se njegova vrednost od takrat še ni spremenila.

● Demokratska delavska unija je zmogla nad komunisti pri zadnjih volitvah v tovarnah tvrdke Fiat v Tirinu.

● Katoliški tisk v Nemčiji je skoraj dosegel 9 milijonsko naklado. Od tega odpade na škofijske tednike 2.700.000 izvodov.

SPREMEMBE V ZAVAROVANJE ZA BREZPOSELNOST

Delovni minister Milton Gregg je predlagal v kanadskem parlamentu precejšnje spremembe, ki naj bi izboljšale položaj velikega števila brezposelnih v Kanadi.

Glavne spremembe bodo: Namesto dosedanjih 7 razredov z različnimi prispevki od 18 do 54 centov tedensko bodo uvedli 9 razredov s prispevki od 16 do 60 centov.

Prispevki v obliki znamk se ne bodo lepili več ločeno za vsak dan, marveč bo ena znamka obsegala cel teden.

Doslej je bilo možno prejemati zavarovalnino od najmanj šest do največ 51 tednov. Nova uredba predvideva brezposelno podporo od najmanj 15 do največ 30 tednov. Dosedanja izkušnja kaže, da 95% vseh brezposelnih potrebuje manj kot 30 tednov podpore v enem letu, pač pa je mnogo prizadetih, ker jim je zaradi kratke predhodne zaposlitve pripada podpora samo 6 tednov.

Tedenska podpora se bo dvignila od \$17.10 za samca v najvišjem razredu na \$23.- in od \$24.- za poročenega za \$30.-

Za tiste, ki jim izteče podpora, bodo še naprej plačevali izredno podporo pod imenom „sezonska podpora“, toda ta se bo izplačevala kot doslej samo do 15. aprila vsako leto. Višina je ista kot za redno podporo.

Ker je predlog izdelala vlada, ki ima v parlamentu absolutno višino, ni dvoma, da bo predlog sprejet v bližnji bodočnosti.

BORBA ZA ZAJAMČENO LETNO MEZDO

Vse bolj se bliža dan, ko bo vzplamtela resna borba med delavci in podjetniki avtomobilске industrije za zajamčeno letno mezdo. Delavska unija hoče zbrati 25.000.000.- zbrala v ta namen vsaj 30.000.000.- Borba bo vsekakor huda, ker so na eni strani delavci precej odločni v svoji zahtevi, veliki podjetniki pa prav tako odločni proti. Delavska unija zahteva od podjetnikov, naj ali preskrbe delavcem delo za vseh 52 tednov v letu - ali pa jim plačajo za čas, ko bodo brez dela. Podjetniki smejo v to plačo vračunati denar, ki pripada delavcu od brezposelnega zavarovanja. To pravico bi imeli vsi delavci, ki so zaposleni po dve leti ali več, mlajši pa za en teden brezselnosti za vsaka dva tedna zaposlitve. Unija predlaga, naj plačajo podjetja te plače za krajše brezposelnosti iz tekočih dohodkov, za daljše odpuste pa iz posebnega fonda, v katerega bi dajali določeni dostotek tedenskih plač.

Če se ta fond izčrpa, pristane tudi unija na to, da prenehajo nadaljne finančne obveznosti podjetja do delavcev.

Slovensko državo morete dobiti v TORONTU tudi v knjigarni ALL NATIONS BOOK and FILM SERVICE LTD. 340 College Street in v MONTREALU pa na 3449 Blvd. Street Lawrence.

Slovenski kupujejo v slovenski trgovini

Joe Gomilar

1801 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Vse, kar potrebujete za kuhinjo, dobite pri J. Gomilarju, Tudi OKUSNE KRANJSKE KLOBASE, SUHE ŠUNKE, PREKAJANE SVINJSKE ZELODCE. Prav sedaj pa ima IZVRSTNO KISLO REPO in AJDOVO MOKO.

Pridite, videli boste, da boste dobili dobro blago!

SVOJI K SVOJIM

SLOVENCEM V TORONTU IN OKOLICI SPOROČAM, DA SEM ODPRL LASTNO PISARNO

Karl Vipavec SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR

278 BATHURST ST., Room 4, Toronto, Ont. - Empire 4-4004

Strokovnjaki v hladni trajni, barvanju, beljenju in friziranju. Odprto dnevno od 9 zjutraj do 6 zvečer, ob torkih in petkih od 9 zjutraj do 9 zvečer.

KRESS BEAUTY SALON

RU. 1-2921, 1194 Eglinton Ave. W., Toronto
Postrežemo vam v angleščini, slovenščini, hrvaščini, nemščini, madžarščini, ali italijanščini.

JOSIP JURČIČ:

JURIJ KOZJAK — SLOVENSKI JANIČAR

V ANGLEŠČINI

(prevedel: č. g. F. Kolednik)

PIŠITE ALI PRIDITE PO NJO:

\$2.00

61 McFarland Avenue - Tel.: LL. 6576 - Toronto, Ontario

FRITZ IN HILDA DOLESHELL

VIENNA HOME BAKERY

SLAŠČIČARNA IN KAFE-ESPRESSO

Centrala: 532 Eglinton Ave., W. - Tel.: MA. 2994

Podružnice:

211 Avenue Road - Tel.: WA. 3-2160

609 Mount Pleasant - Tel.: HU. 8-2381

426 Spadina Ave. - Tel.: EM. 6-1278.

Rženi kruh - soljenci - torte. Desetletna izkušnja jamči prvovrstno kakovost.

TRPEŽNEJŠE OD DRUGIH

Penmans

WARRANTED
KNIT-GOODS

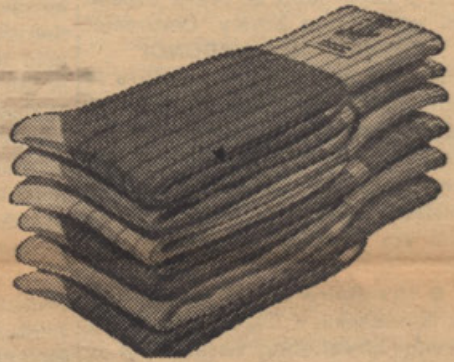
TRPEŽNE

NOGAVICE ZA DELO

Brez ozira na to, kakšno vrsto ali debelino potrebujete, dobili jo boste v veliki izbiri

Penmanovih Nogavic za delo.

Karkoli boste izbrali, prepričali se boste sami, da je bil to najboljši kup pri tej ceni.

DOBITE TUDI SPODNJE IN VRHNJE PERILO
POZNANI ŽE OD 1. 1868

ws 10-4

What is Yugoslavia?

„Yugoslavia is a country with six states, five nations, four languages, three religions, two kinds of letters, and with only one political party.“
Krishne

Po svetu

● Po poročilu z Dunaja uporabljajo komunisti v Jugoslaviji naslednje vrste mučil za svoje politične nasprotnike, zlasti izobražence: Zapiranje v pokončne lesene zaboje, ki imajo na notranji strani polno žebeljev, rabo električnega toka za izsiljevanje „priznanj“, vezanje ljudi v sredino sode, ki ga potope in vale po vodi. (Ensign).

● Dunajski deški zbor ima tudi na letošnjem pevskem programu turneje po Severni Ameriki iGallusove skladbe, ne da bi seveda omenil, da je bil Gallus Slovenec.

● Sovjeti uporabljajo v obilni meri vodko, kadar gostijo tuje diplomate. Za Jalto smo zvedeli, da so pili 45 napitnic.

● Antiboljševiški blok narodov, ki se bori za svobodo od komunizma zaslužjenih narodov, je bil ustanovljen 1. 1944. Za 10 letnico je ta organizacija doživela, da jo je francoska vlada v Franciji prepovedala na pritisk Sovjetov, ki so se sklicevali na sovjetsko-francoski prijateljski pakt iz 1. 1939.

● Na januarskem zasedanju sovjetske mladine je Nikita Krušev govoril o naselitvi Kazakstana. Določili so, da morajo poslati Ukrajinci 500.000 mladeničev in mladenk. Zaradi težke klime in naporenega dela jih mnogo kmalu podleže. Zato je prišlo v več krajih kot v Lvovu in Stanislavu do nemirov in uporov, ko so hoteli odpeljati nove kadre mladine.

● Zasebne šole v ZDA bi potrebovale za kritje dosedanjih izgub ter za zagotovitev primernih prostorov in učnih moči za naslednjih 10 let \$5.500 milijonov.

● Italijanski katoliški delavci pripravljajo slovesno praznovanje

1. maja v Rimu, kjer bo daroval mašo kardinal Piazza na Piazza del Popolo, zborovalcem pa bo govoril tudi Pij XII.

● Detroitška nadškofija je kupila Hotel Detroit, v katerem bo prostora za 650 upokojencev, duhovnikov in laikov.

● The National Geographic Magazine, ki izhaja v Washingtonu, je priobčil v letošnji aprilski številki na str. 459 barvasto sliko Škota, ki igra skupini narodnih noš. V osredju sta fant in dekle v slovenski narodni noši.

● George Meany, predsednik Ameriške delavske zveze (AFL), je dobil Laetare svetinjo za L. 1955, ki jo podeljuje vseučilišče Notre dame vsako leto tistemu, „čigar genij je plemenitil umetnost in znanost, prikazal ideale Cerkev in obogatil človeško dediščino“. Meany je prvi delavski voditelj, ki je dobil to odlikovanje. Prvič so podelili to odlikovanje 1. 1883.

● Katoliška ura na radijskih postajah je praznovala v ZDA 2. marca 25 letnico obstoja. Program je sprva prenašalo 22 postaj, danes pa že 143 postaj - poleg v ZDA še v 18 drugih državah.

● Mednarodna katoliška zveza za radio in televizijo bo letos zborovala na Dunaju.

● V Angliji so na postaji Stratford blizu Londona železniški promet že tako avtomatizirali, da vlak sam napove svoj prihod preko zvočnikov.

● Žepni radiji so že na trgu. Nova iznajdba tranzistorjev, ki nadomeščajo radijske cevi, je omogočila izdelavo majhnih radijev, ki jih je mogoče vtakniti v prsni žep in jih v ZDA tudi že izdelujejo za prodajo. Stanejo okrog \$50.

Meden Appliances

Television Sales and Service
Refrigerators - Washing Machines

1804 W. CERMAK ROAD
CHICAGO 8, ILL.

Slovenska država izhaja vsakega 20. v mesecu. Naroča se pri upravi, 61 McFarland Ave., Toronto 10, Ont. Canada. Letna naročina znaša: za ZDA in Kanado 3.- \$, za Argentino 20.- pezo, za Braziljo 50 kruzeirov, za Anglijo .75£, za Avstrijo 30.- šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. £, za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi. Slovenske poti.